

[Poul Hansen (Kalundborg).]

ringet vort bytteforhold med udlandet og øget presset på betalingsbalancen, hvis underskud den højtærede finansminister forudså kunne løbe helt op til 800 mill. kr. Samtidig medfører liberaliseringsbestræbelserne, at mulighederne for at holde underskuddet nede ved de hidtidige importkontrollerende foranstaltninger er blevet mindre. Det kan derfor blive nødvendigt at modvirke underskudstendensen ved finanspolitiske forholdsregler, der efter den højtærede finansministers opfattelse særlig må tage sigte på den valutakrævende del af forbruget, og han holdt i denne forbindelse mulighederne åbne for forholdsregler ud over, hvad der ligger i de forelagte lovforslag.

Jeg har bemærket, at man i den konservative og venstres presse har haft megen morskab af at stille disse synspunkter op som indbyrdes modstridende. Finansministeren vil både blæse og have mel i munden, skriver man. Vi skal for vort vedkommende ikke benægte, at der i en vis udstrækning er tale om to modgående krav til finanspolitikken, og at der derfor nødvendigvis må blive tale om en afbalancering, som kan blive vanskelig nok. Det er for os en af grundene til, at vi mener, man ikke skal jage handelens liberalisering uforsvarligt igennem, og at det er meget vigtigt at finde frem til en tilfredsstillende europæisk betalingsordning.

Det står således for os, at der udover den af den højtærede finansminister anviste vej egentlig kun kan være tale om to — dog med den tilføjelse, at den afbalancerende finanspolitik kan suppleres med direkte regulering af forbruget dels af visse importerede varer, dels af danske varer, som kan eksporteres. Disse to andre veje er dels en væsentlig udvidelse af forbrugsafgifterne med det formål i almindelighed at begrænse forbruget, dels den gammelkendte kreditindskrænkningspolitik. Ved hjælp af den første af disse veje kan man nok presse forbruget ned, men kun en mindre del af forbrugsnedgangen bliver samtidig valutabesparelse, og det er tillige yderst usikkert, hvor meget en sådan fremgangsmåde vil fremme eksporten. Derimod synes det langt mere sikkert, at den økonomiske aktivitet vil blive svækket, og dermed fremkalder man en tendens til øget arbejdsløshed.

I denne henseende har de generelle forbrugsafgifter virkning fælles med den vej, de konservative så varmt anbefaler: kreditindskrænkning og renteforhøjelse. Denne politik vil hemme investeringerne. Der bliver mindre behov for udenlandske varer

til investeringsformål. Arbejdsløsheden stiger, og dermed falder købekraften. Også dette medfører mindre behov for udenlandske varer. Det er unægtelig en metode til nedbringelse af underskuddet på handelsbalancen — nemlig den gode, gamle konservative, kapitalistiske metode, som vi havde troet død og begravet, og som aldrig kan blive socialdemokratiets politik.

Hvorfor kan den ikke det?

For det første, fordi den er et stykke klassepolitik, hvor arbejderen skal betale gennem arbejdsløshed, og den tilsigter vel desuden en nedpresning af lønningerne, medens kapitalbesidderne opnår en indkomstforøgelse gennem den stigende rente.

For det andet, fordi det forekommer os hen i vejret i en tid, da Danmarks situation såvel som hele Europas situation kræver produktion og atter produktion, nyinvestering og modernisering, da at kaste en del af vor vigtigste produktionsfaktor, arbejdskraften, på gaden og samtidig lade en del af vor øvrige produktionskapacitet henligge ubenyttet. Vi kan ikke se rettere, end at det ville være en politik direkte på tværs af den genopbygning, der er selve kærnesagen for det europæiske økonomiske samarbejde.

Endelig ville det for samfundet som helhed være yderst uheldigt både socialt, økonomisk og politisk at styre ind i en omfattende arbejdsløshed. Meget store dele af befolkningen ville blive berørt heraf, ikke mindst handelen og mange mindre næringsdrivende, hvis økonomiske modstandskraft ikke i alle tilfælde er stor.

Finanspolitikken som led i den økonomiske politik må fortsat have som mål at opretholde en høj økonomisk aktivitet, en høj og stabil produktion og dermed også en høj og stabil beskæftigelse. Vi er meget vel klar over, at dette kan bringe vanskeligheder i forhold til valutaisituationen. Heroverfor må imidlertid finanspolitiske forholdsregler af den art, den højtærede finansminister har antydnet, bringes i anvendelse, eventuelt om nødvendigt suppleret af skærpede forbrugsregulerende indgreb. Vi har den tro, at befolkningen trods alt vil foretrække dette som et mindre onde fremfor massearbejdsløshed.

Det skal fra vor side erkendes, at de konservative og retsforbundet kan føle sig opmuntrede af de nylig afholdte valg. For de konservative må valgene være som manna fra himlen efter 4—5 års ørkenvandring på sultekost, og resultaterne kaster en vis glans over retsforbundets håbløst forældede gammelliberalistiske klædebon.